

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

65 ÅRGANG

10. DESEMBER 1953

A V I N N H O L D E T : NR.
PÅ GUDS MORS VEIER - BØNN FOR DET MARIANSKE ÅR - VED HIERARKIETS GJENOPPRETTING I SVERIGE - MILEPEL I KIRKENS LITURGISKE FORNYELSE - NYE PRESTER TIL OSLO KATOLSK BISPEDØMME - EN STOR DAG FOR ST. JOSEPHS HOSPITAL I PORSGRUNN - LITTERATUR - UTENLANDSREPORTASJE.

46
47

NESTE NUMMER KOMMER 24. DESEMBER 1953.

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Grofsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchausseen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 13. DESEMBER (3. s. i Advent, ell. «Søndag Gaudete»): *Feiring av Marias uplettede unnfangelse*. Ep. Ordspr. 8, 22—35. Ev. Luk. 1, 26—28. *Mandag*: I oktaven. *Tirsdag*: Oktavdagen for Marias upl. unnfangelse. *Onsdag*: Eusebius, bisk., mart. (i m b r e d a g) *Torsdag* og *fredag* (i m b r e d a g): Ferialdager. *Lørdag*: I m b r e d a g i Advent.

SØNDAG 20. DESEMBER: 4. søndag i Advent. Ep. I. Kor. 4, 1—5. Ev. Luk. 3, 1—6. *Mandag*: Thomas, ap. *Tirsdag* og *onsdag*: Ferialdager. *Torsdag*: Julaften. Ep. Rom. 1, 1—6. Ev. Matt. 1, 18—21.

1. JULEDAG, FREDAG 25. DESEMBER.

Ifølge Hs. Høyærv. biskopens fastemandat for 1953 gjelder ikke abstinensbudet for onsdag og lørdag av imbredagene. Julaften dispenserer både fra faste og abstinens etter kl. 12 middag.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5.
Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag:
Kl. 9—13.
Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet
+ porto kr. 4.80. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert
postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften
uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. om-
slagsside).

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270

KATOLSKE BØKER:

Katolsk Katekisme. Kr. 2.25, 3.50.
Pater Lutz: Den katolske Religion. Kr. 12.15, ib. 16.15.
Kjenn din Religion. Kr. 6.50.
Pater Boers: Katolsk Praksis. Kr. 7.50.
J. v. d. Burg: Pavedømmet. Kr. 5.50.
Det katolske rosprinsipp sammenlignet med det protestantiske. Kr. 3.30.
Thomas a Kempis: Kristi Efterfølgelse. Kr. 10.90, ib. 14.30.
Chesterton: Paradoks «Orthodoxy». Kr. 13.30 ib.
Segall: Veiledning i Gregoriansk Sang. Kr. 5.00 ib.
W. E. Barret: Guds venstre Haand. Kr. 13.40.
W. Hünermann: Tiggeren fra Granada. Kr. 11.40.
Bruce Marshall: Miraklet. Kr. 14.40 ib.
Daniel Rops: Israels Historie i det gamle Testamente. Kr. 21.95 ib.
P. Schindler: Veien til Rom — Livs-erindringer. Kr. 16.80.
Lindop: Skapt til synd. Kr. 16.50 ib.
Pater Buliard: Inuk. Kr. 22.50 ib.
Juleheftet «Kimer I Klokker». Kr. 2.50.
Allerlys, krusifikser, statuer, krybbe-figurer, rosenkranser, vievannskar, bilder, medaljer etc.
«CONCENTRA» Katolsk Bokhandel, Akersgt. 61, Oslo.

FYRINGSOLJE
brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

LEGEMIDDEL

Ved B-vitaminmangel —
AFI-B-TOTAL
tabletter

med de viktigste komponenter i B-vitaminkomplekset i relativt store doser.

Pakninger à 50, 100 og 250 tabletter.

A-S FARMACEUTISK (AFI) INDUSTRI OSLO

På Guds mors veier

Når Den hellige far ved sin ensykliska «Fulgens Corona» innbyr Kirkens barn til å feire året 8. des. 1953—8. des. 1954. som et mariansk år, så innebærer ikke dette noe nytt theologisk budskap fra Kirkens øverste styrer. De dogmatiske formuleringer om Jomfruens stilling i frelsesmysteriet og hennes stilling til oss, hennes guddommelige sønns barn her på jorden, tilhører allerede troens skatt med Gud og hans Åpenbaring som eneste gjenstand for vår betraktning og vår tilbedelse. Men når paven ber oss i året som følger særlig å vende vårt blikk mot Kristi Mors lysende eksempel, så vet alle Kirkens barn at de ikke dermed for et øyeblikk eller på noen måte ledes bort fra Sønnen. Tvertimot, jo mer vi ærer hennes utvalgte navn, dess sterkere drives vi mot midtpunktet for all kristen fromhet: Jesus Kristus. For hennes storhet kan bare skues på bakgrunn av Sønnen. Og Sønnen var Guds egen førstefødte. Når Den hellige jomfru derfor viser seg for noen barn i Lourdes og Fatima, for å ta de Maria-åpenbaringer som står oss nærmest, da er det som mor hun kommer, Menneskesønnens mor, og det er hans sak hun fører. Gud sendte sin egen Sønn. Sønnen sender sin mor. Det som knytter seg til disse Maria-åpenbaringer, deres *budskap*, er da også blitt det paven har villet understreke i denne siste enzyklikaen. Det han *oppmuntrer* oss å gjøre er faktisk det Guds mor i sine budskap gjennom sine hjertene små apostler *påta* oss å gjøre. Her er altså ikke tale om noe nytt *teologisk* innhold, men en ny fromhetsform, eller rettere: den fromhetsform som svarer til den situasjon menneskeheten og verden i vår tid, *i dag*, befinner seg i overfor sin himmelske frelser og dommer.

Det går med bildet av Maria og den andaktsform som knytter seg til henne på samme måte som med bildet av Kristus og den kult som tilkommer ham: Hver tidsepoke danner seg sitt eget bilde av dem begge. Det er selvfølgelig fordi den trenger det ut fra den aktuelt følte frelsesnød. Den kan opptre høyst forskjellig, like forskjellig som den materielle nød. En tid som derfor bare vil leve på de åndelige depoter som fortiden har levnet den, viser bare hvor åndelig fattig den er. Slik også på det religiøse felt. Troen er gitt, fastlagt av Åpenbaringen og det lys som etter hvert utvikler seg fra den. Det er *teologien*, læren om Gud og om Guds vei til menneskene og menneskes vei til Gud. Men menneskenes *forhold* til Gud, ikke bare det konstante qua skapning til Skaper, men det som er *religio*, forbindelse, mellom

Gud og oss, det er et dynamisk begrep som engasjerer oss alltid og konkret.

Siden synden trådte inn i verden har denne religiøse tilstand hos menneskene fått et grunnskudd av den mest tragiske art. Alle mennesker siden det første menneskepar har fått føle ménen. Arvesyndens lodd har ført oss alle inn i en livslang nærkamp mellom synd og nåde, skyld og bot. Bare én er gått fri og er kommet til verden *full av nåde*: Maria. Ved en ganske særlig guddommelig nådesbeslutning er hun, fordi hun skulle bære Fullkommenheten selv i sitt skjød, blitt holdt fri fra arvesyndens plett like fra det første øyeblikk av sin unnfangelse i sin mors liv. Selv om læren om Marias uplettede unnfangelse ikke formelt inneholdes i de bibelske tekster, så er henvisningene tydelige nok til at de gamle kirkefedre og kirkelærere overleverte den som sikker og uimotståelig. Den hellige Efrem, som døde i år 373, henvender seg således til Kristus med disse ord: «Du og din mor er de eneste som i alt har skjønnetens fylde; for hos deg, Herre, fins ingen plett og hos din mor ingen lyte.» Som dogme ble læren om Guds mors uplettede unnfangelse forkynt 8. desember 1854, altså for 100 år siden, og i den anledning er det som kjent at Pave Pius XII har sendt ut sin enzyklika og proklamert et eget Maria-år.

Hvilket bilde av Maria er det så vår slekt ser foran seg, når hun nå står frem og kaller på oss?

Her som alltid må vi se Den hellige jomfru i intim forbindelse med sin Sønn. Og hvordan trer Menneskesønnen i dag mer enn noen gang i nyere tid frem for oss? Jo, som den *krenkede*. Han som lot seg føde som oss, som utsto de usigeligste lidelser for oss, som ved sin offerdød og sin soning en gang for alle gjenopprettet forbindelsen mellom Skaperen og skapningen og som fra sin himmelske trone siden har overøst menneskene med sin frelsende nåde: krenket av menneskenes voksende og innbidte hårdhet og religiøse likegyldighet må smerten over forsmådd kjærlighet forfølge ham like inn i himmelens herlighet.

Den mor som fødte ham, den mor som gjorde sitt liv ett med hans, den mor som led med ham, som sto under hans kors, som tok ham død i sitt fang, den mor som etter hans himmelferd ikke forble sønneløs, men ble utpekt til alle menneskers mor som den nye Eva, også hun føler i dag i sin moderlige kjærlighet den dypeste sorg over menneskenes måte å gjenjelde Sønnens kjærlighet på. Og med ham deler hun den medlidenhet han føler med menneskeheten,

Hierarkiet gjenopprettet i Sverige

FRA LANDETS FØRSTE KRISTNING TIL I DAG

Av monsignore David Assarson

I året 829 kom den frankiske benediktinermunk, den hellige *Ansgar*, til Björkö i Mälaren og grunnla der Sveriges første katolske menighet. Björkö var i den tidligste middelalder et viktig handels- og kultursentrum.

Til å begynne med måtte Kirken kjempe med mange og store vanskeligheter. Den lange perioden fra 830 til 1160 kan kalles kampens tid. I løpet av denne tid vant kristendommen frem og seiret over den seig-livede hedendom som hadde sitt sentrum i Uppsala. Blant merkesmennene i denne åndskamp kan nevnes de angelsaksiske misjonærer *St. Sigfrid*, Smålands og Västergötlands apostel, *St. Eskild*, Södermanlands apostel, *St. David*, Västmanlands apostel og det tyske trosvitne *St. Stefan*, Norrlands apostel og endelig *St. Botvid*, som var svensk og var blitt døpt i England. I Sverige virket han for Kirken i sin hjembygd Södertörn, som ligger syd for Stockholm. Flere av disse Kirkens banebrytere i Sverige led martyrdøden. Langsomt ble landet kristnet. Først de sydlige og sydvestlige distriktene Varend og Västergötland, hvorfra kristendommen trengte nordover i landet. Under denne gjennombruddstid fikk Sverige sin første kristne konge, *Olof Skötkonung*, som ble døpt i Husaby i Västergötland i 1008.

Mot avslutningen av denne periode ble de første klostre grunnlagt, nemlig i Alvastra og Varnhem. Omtrent på samme tid fikk Sverige for første gang besøk av en pavelig legat, *Nikolaus av Albano*, den senere pave *Hadrianus IV*, den eneste engelskmann som har sittet på Petri stol. I 1152 holdt han med rikets fremste menn et kirkemøte i Linköping. Også Sveriges første bispedømmer, Skara og Linköping, daterer seg fra denne tid. Den siste av de store misjonærer fra denne kamptid var *St. Henrik*, Finlands apostel, som led martyrdøden i 1157. Men mer enn noen annen er det *St. Erik* som vøres av det katolske Sverige, og han betraktes som landets levende symbol for alle tider. Erik var svearnes konge i tiden 1150—1160. Han lot oppføre mange kirker og befestet kristendommen i sitt rike ved ny lovgivning og undervisning. Han foretok også et korstog til Finland for å omvende hedningene der og var i sitt personlige liv et mønster på hellighet. Litt etter litt ble han hyllet som Svea-rikets vernehelgen.

Med *St. Eriks* død er kampens og grunnleggjens tid forbi. I 1164 ble Sverige av pave *Aleksander II* gjort til egen kirkeprovins med Uppsala

BØNN FOR DET MARIANSKE ÅR

(5 års avlat hv. g. for den som ber bønnen med et angerfullt hjerte. Fullkommen avlat på de vanlige betingelser på Immaculata-festene 8. des. 1953 og 1954, samt alle lørdager i det marianske år.)

ja deler den i den grad at hun ved synet av den ulykke som truer oss i dette liv og i det kommende, ikke finner ro i den himmelske herlighet, men må gjøre alt for å lede oss på Guds veier. Derfor bønnfaller hun oss om å avverge undergangen, for det er oss selv det nå kommer an på, ved bønn og bot, ved å unngå synd og ta fatt på et nytt liv. «Jeg er den uplettede unnfangelse» sa hun ved sin åpenbaring i Lourdes. — «Dere må ikke bli ved å såre Jesus som allerede har lidt alt for meget», var kjernen i hennes budskap i Fatima.

Bildet blir klart: I kraft av sin syndfrihet kan hun stå frem og mane oss til bot. Bøtens og fornyelsens vei er den vei hun da også viser. Og så står det til vår tid om vi vil vandre på Guds mors veier som de sikreste som fører til Sønnen.

I. H. K.

Maria, Jesu rene mor og vår mor, grepet av din himmelskjønne glans og trykket av tidens uro og angst, kaster vi oss i dine armer, forvisset om å finne i ditt kjærlighetsfulle hjerte oppfyllelsen av våre inderligste ønsker og lengsler og den sikre havn i stormene som truer oss fra alle kanter.

Vi er nedtyngt av våre feil og kuert under vekten av trengsler uten ende. Likevel gleder vi oss over og priser vi den uforlignelige rikdom av berlige gaver som Gud har overøst deg med frem for all annen skapning, fra det første øyeblikk av din unnfangelse til den dag han, etter din opptagelse til himmelen, kroner deg til universets dronning.

Troens rene kilde, lesk vår ånd med de evige sannheter! Lilje som dufter av bellighetens fylde, gjennomtreng våre hjerter med din himmelske ange. Du som har seiret over det onde og over døden, preg i oss en dyp avsky for synden som vansirer vår sjel i Guds øyne og trellbinder den under helvetets åk.

Hør, Guds elskede brud, på det brennende rop som stiger opp fra hvert trofaste hjerte i dette året, viet til deg. Bøy deg ned over våre plagende sår. Omvend dem som bærer ondt i sinnet, tørk tårene bort hos de sorgfulle og undertrykte, trøst de fattige og små, slukk alt hat, la de hårdføre selder bli mildnet, verg hos de unge renhetens blomst, vern den Hellige kirke og la alle mennesker bli draget av den kristne godbet. Må i ditt navn, som i himlene gjenlyder i fullkommen harmoni, menneskene kjenne seg som brødre og nasjonene som lemmer av den ene samme familie, overstrålet av en sann og verdensomspennende fred.

Ta imot, kjærlighetsfulle mor, våre ydmyke bønner og frem for alt oppnå for oss at vi en dag, lykksalige sammen med deg, kan gjenta ved din trone lovsangen som i dag løfter seg fra dine altere på jorden: Helt skjønn er du, Maria, du er vårt folks ære, glede og beder.

Pius XII.

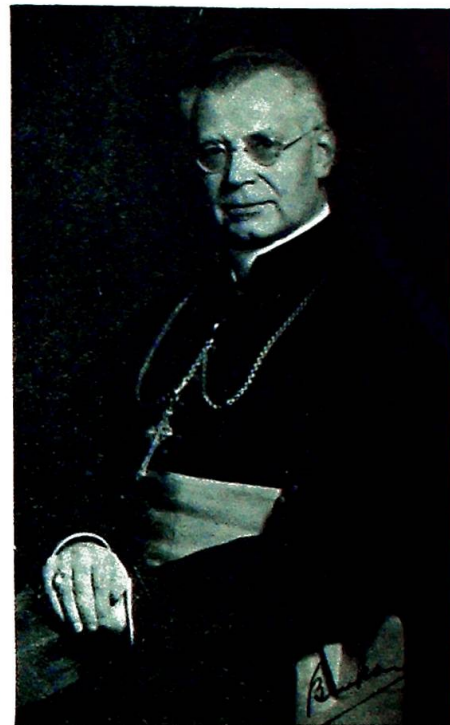
som erkebispesete. Og nå fulgte en periode av rolig utvikling og begynnende blomstring. Foruten erkebispedømmet fantes bispedømmene Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås og Växiö. Også Åbo bispedømme i Finland hørte til den svenske kirkeprovins. I 1248 ble det holdt et stort kirkemøte i Skenninge som ytterligere utbygget og befestet Kirkens stilling.

Som sterke festninger for lysets rike reistes de gamle svenske klostre ut over landet og i byene. Innenfor Sveriges nåværende grenser fantes det 8 munke- og nonneklostre som tilhørte cistersienserordenen. De ble anlagt på naturskjønne steder ved smilende innsjøer eller ved foten av skogkledte fjell og preget det åndelige og materielle liv i traktene omkring. Munkene lærte folket et bedre jordbruksstell og gikk i spissen når det gjaldt hagedyrkingen. De var også foregangsmenn når det gjaldt boklig lærdom og kristent livssyn. Minnet om dem er fremdeles levende blant Sveriges protestanter. Av klosterbygningene er det bare ruiner igjen. De mest bemerkelsesverdige er ruinene etter klostrene i Alvastra og Rom. Bedre bevart er de kirker som hørte til disse klostre, og som i de senere år er blitt restaurert med stor pietet. Vreta og Varnhems klosterkirker er vakre eksempler på svensk cistersienserstil. Sveriges nordligste kloster, Gudsberga i Dalarna, ble grunnlagt så sent som i 1480. Interessen for disse hellige fortidsminnesmerker er stadig stigende.

Fransiskanerne hadde likevel de fleste klostre. I alt fantes det innenfor Sveriges nåværende grenser ikke mindre enn 22 ordenshus som ble ledet av den hellige Frans' sønner, og i Stockholm ble en hel øy oppkalt etter dem — Gråmunkeholmen. Der fantes også et stort klarissekloster. Dominikanerne hadde 13 klostre. Som over alt i Eurpoa dyrket prekenbrødrene den teologiske vitenskap og den religiøse forkynnelse. Dominikanerklostret i Sigtuna ble grunnlagt så tidlig som på 1220-tallet. Meget kjent var også dominikanerklostrene i Lund, Skenninge og Stockholm, og det i Lund var et av ordenens eldste. Et karmelitterkloster ble grunnlagt i Ørebro i 1418. Men det siste kloster som ble grunnlagt var eiendommelig nok et kartusianerkloster, Marifred, som skriver seg fra 1490-tallet. Det var også det første kloster som ble opphevet (1526).

Den merkeligste skikkelsen i Sveriges katolske tid var utvilsomt den hellige *Birgitta*. Hun var datter av lagmannen i Uppland og gift med lagmannen i Nerike. Etter et sjeldent virksomt og hellig liv døde hun i Rom 1373. Den 7. oktober 1391 ble hun lyst hellig av pave *Bonifatius IX*. Hennes fremste skapelse var Birgittinerordenen, med moderkloster oppført i Vadstena 1369. Herfra bredte ordenen seg til en rekke land til den ved begynnelsen av 16. århundre hadde om lag 80 klostre. «Den hellige Birgittas åpenbaringer» er fremdeles en skattet oppbyggelsesbok innenfor Kirken og et av den svenske litteraturs klassiske verk. Også Sveriges protestanter ærer hennes minne. Hennes dødsdag minnes hvert år i Vadstena av foreninger som er dannet innenfor den svenske statskirke for å gjenopplive de gamle birgittinske tradisjoner.

Stort sett kunne det kirkelige arbeide utvikles i fred og ro. Nevneverdige stridigheter mellom Kirkens og Statens representanter forekom ikke. Mot

Biskop Johannes Erik Müler, som i over 30 år har ledet Kirken i Sverige.

slutten av denne periode så det ut til at de skandinaviske folk ville bli samlet i et forbund. Kalmarunionen ble inngått 10. juli 1397. Den ble opphevet flere ganger, men først definitivt brutt da *Gustav Vasa* ble valgt til svensk konge i 1523. I 1477 ble Uppsala universitet grunnlagt ved et pavelig brev.

Hele 1400-tallet var en blomstringstid for den kirkelige kunst i Sverige. På denne tid ble domkirken i Uppsala fullført, likeledes den eiendommelige klosterkirken i Vadstena; katedralen i Strängnäs fikk sitt mektige tårn, og domkirken i Västerås ble ombygget. Kirkene ble smykket med praktfulle alter-skap. Trass i de herjinger som de gamle svenske kirker ble utsatt for i reformasjonstiden på 1500-tallet, og under Den store nordiske krig i første halvdel av 1700-tallet, finnes likevel uerstattelige kunstsatter bevart fra Kirkens storhetstid i Sverige.

En nålevende svensk kirkehistoriker har fremholdt at Sverige ved utløpet av middelalderen var det mest harmoniske katolske land i Europa. Det svenske folk var da heller ikke under hele den katolske tid hjemsoekt av heresier eller skismatiske bevegelser. Hele folket var *ett*, i lykkelig besittelse av den sanne kristendom. Folkelivet var gjennomsyret av kristen tro. Arets allehånde gjøremål ble datert etter Kirkens kalender.

Den lutherske bevegelse kunne derfor ikke i Sverige fremtre som en protest mot kirkelig forfall. Folket reagerte kraftig mot de angivelige kirkelige «forbedringer», innført av Gustav Vasa som ikke rygget tilbake for å gjøre bruk av diktatoriske metoder. Han så nemlig i den nye lære en forbundsfelle som kunne skaffe ham de økonomiske midler han trengte for å sikre sin maktposisjon. På riksdagen i Västerås i 1527 lykkedes det ham å *fremtvinge* et brudd med Rom. Med største varsomhet ble den nye lære innført. Luthers navn måtte ikke en gang nevnes. Men

til tross for all forsiktighet kom det til spontane opprør i Dalarna, Västergötland og Östergötland. Det siste og alvorligste fant sted i Småland, den s.k. Dackefeiden. Den alminnelige kirkeplyndring som satte inn, fylte kongens skattekammer.

Under *Johan III's* regjering (1568—1592) — som Gustav Vasas nest eldste sønn etterfulgte han *Erik XIV* som regjerte fra 1560—1568 — syntes en tilnærming til Rom å bli mulig. Men denne kunstelskende og lærde konge valgte en mellomvei mellom katolisismen og protestantismen, den s.k. liturgismen, som under hans tid satte sitt preg på det kirkelige liv i store deler av Sverige. Hans sønn og etterfølger *Sigismund* (1592—1599) var derimot ivrig katolikk. Men han lot seg også velge til konge av Polen. Dette fremkalte motstand. Sjelen i denne var Gustav Vasas tredæ sønn, hertug *Karl*, som selv ønsket å bli konge. I 1593 vedtok stendene Den augsburgske konfesjon og noen år senere erklærte hertug Karls seirende parti mot all lov og rett *Sigismund* for avsatt. Hertug Karl ble da konge under navnet *Karl IX*. Ved strenge lover ble nå den gamle tro totalt utryddet, og tilbakevendning til fedrenes tro ble straffet med landsforvisning og tap av arverett, senere også med døden. Under Karl IX's sønn, *Gustav II Adolf*, led to katolikker martyrdøden. Det skjedde i 1624. En forunderlig skjebnens tilskikkelse var det at denne konges eneste barn, dronning *Kristina*, nedla kronen for å kunne venne tilbake til fedrenes Kirke. Hun pleiet ofte å si: «Andre er blitt katolikker for å kunne beholde sin krone. Jeg har avstått fra min for å kunne bli katolikk.»

Den harde lovgivningen mot katolikkene ble noe mildnet under *Gustaf III* (1772—1792). Etter 250 års landsforvisning fikk Kirken igjen holde offentlige gudstjenester, og de katolikker som var bosatt i Sverige kunne uten fare for liv og lemmer igjen praktiserte sin religion. I 1782 ble dr. *Nikolaus Oster* fra Metz utnevnt til den første apostoliske vikar etter reformasjonen, men på grunn av alle de vanskeligheter som ble lagt i veien for ham, fikk han ikke utrettet meget. Hans nærmeste etterfølgere fikk heller ikke gjort stort. Først under den apostoliske vikar *Laurentius Studach*, som var født i St. Gallen i Sveits og som sto som Kirkens øverste leder i Sverige fra 1833—1873, ble det mere fart i tingene. I 1862 ble han viet til biskop og betraktes som den katolske aksjons grunnlegger i Sverige i ny tid. Med meget besvær klarte han å skaffe katolikkene i Stockholm, Göteborg og Oslo verdige gudshus. Han fikk også oversatt og utgitt verdifull katolsk litteratur. Han hadde en god støtte i dronning *Josefine*, som han også var skriftefar for.

Men ennå så sent som 1858 ble seks kvinner landsforvist fordi de hadde gått over til sine fedres tro. Først dissenterloven av 1860 opphevet de gamle, strenge straffebestemmelsene mot «papistene» og ved kongelige forordninger av 1870 og 1873 fikk katolikkene større, men likevel fremdeles begrensede rettigheter. Nå kunne selv *svenske* menn og kvinner få leve som katolikker i eget land. Biskop *Studach* ble 1874 etterfulgt av bayereren *J. G. Huber* (1874—1886) og denne av biskop *Albert Bitter* fra Melle i Hanover. Han var apostolisk vikar i tiden 1886—1923 og klarte å vinne selv protestantenes sympati

Ny milepel i Kirkens liturgiske fornyelse

Å oppdra folket liturgisk og å gjøre liturgien folkelig: det er den dobbelte oppgave som det i vårt århundre av sosial bevissthet og folkeopplysning arbeides for i den katolske sjelesorg med en målbevissthet som aldri før i kirkens historie.

Det er nettopp 50 år siden den salige pave Pius X ga den den første store offisielle impuls til disse bestrebelser da han som en av sine første regjerings-handlinger i 1903 utsendte sitt «*Motu proprio*» der han skrev om liturgien: «I Guds hus kommer de troende sammen for å øse den sanne kristne ånd fra dens første og nødvendige kilde, d. e. fra den aktive deltagelse i de hellige mysterier og i Kirkens offisielle høytidelige bønner.»

Året 1953 betyr en ny milepel i denne liturgiske utvikling i sjelesorgen. En internasjonal liturgisk kongress ble kalt sammen for å gi en sammenfatning av det som i disse 50 år er vokset frem og sette opp retningslinjer for fremtiden. Kongressen fant sted i Lugano fra 14.—18. september. Blant deltagerne var 2 kardinaler, 15 biskoper, 2 abbeder og vel 150 av de mest lærde og erfarne liturgi-spesialister i Europa og Amerika. Paven hadde sendt et oppmuntrende budskap og ønsket å bli underrettet hver dag pr. telefon om forhandlingenes forløp og resultater.

Det første, grunnleggende referat ble holdt av erkebiskopen av Bologna, kardinal Lercaro. Vi gjengir her et meget viktig avsnitt om *erstatningen av latin med moderne språk* i messens innledende del: «Guds familie skulle i selve de liturgiske gudstjenester få høre Guds Ord i sitt eget språk, direkte og umiddelbart fra prestens munn, for han er jo autorisert til å forkynne det. Da ville menighetens aktive deltagelse som jo blir ønsket av paven, være ennå mer fullstendig. Pius X har innbudt de troende til å ta del i nattverdens brød i «*ofrets liturgi*» (= messens hoveddel), og han oppnådde dette. Likeledes kunne den umiddelbare bruk av morsmålet i lesningene muliggjøre den levende og aktive deltagelse i «*ordets liturgi*» (= messens innledende del). Vi (o: kardinal Lercaro) mener i all beskjedenhet at den sæd som ble kastet ut ved Pius X.s hyrdebrev i 1903, på denne måte kan komme til full blomstring og frukt.»

Senere drøftet kongressen de erfaringer som man hadde hatt i de forskjellige land med den nye påske-aftenliturgi, og sendte søknad til paven med konkret utarbeidede forslag for lignende fornyelser i liturgien for pålmesøndag, skjærtorsdag og langfredag.

G. Vranken.

ved sin hjertegodhet og gavmildhet mot fattige. Han ble etterfulgt av den nåværende biskop av Stockholm, dr. *Johannes Erik Müller*, som før han ble apostolisk vikar i Sverige i 1923, var domherre i München.

Under hans ledelse har Kirken i Sverige hatt en rivende utvikling. Vedtagelsen av den nye religionslov har åpnet nye store muligheter for Kirkens virksomhet i Sverige.

Nye prester til Oslo Katolske Bispedømme

Følgende nye prester er i løpet av den senere tid kommet til landet og kan med det første vente sine offisielle utnevelser:

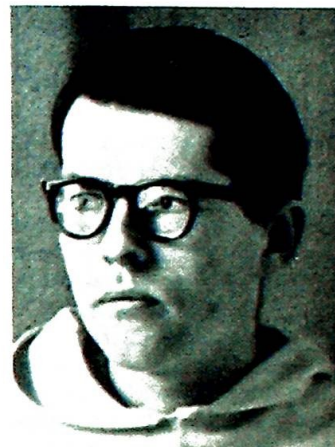
Pater Anton J. Ivens.

Pater Anton J. Ivens, født 1917 i Hulst i Belgia, tilhører Marist-fedrenes kongregasjon. Han ble presteviet i Messancy i Syd-Belgia 22. sept. 1946 av biskop dr. J. Mangers. Etter et tre-årig kurs ved konservatoriet i Tilburg har han vært knyttet til Maristenes virksomheter i Hulst og Glanerburg i Overijsel. Pater Ivens kom til Norge i begynnelsen av oktober i år, foreløpig med bobel på Florida i Bergen.

Pater Hallvard Rieber-Mohn, født 1922 i Molde, er student fra 1942 og begynte etter artium på den språklig-historiske linje ved Oslo Universitet. Han konverterte i 1943, var lærer ved St. Olav gutteskole i Oslo 1943—45 og var i samme periode knyttet til vårt blad. 1945 trådte han inn i Dominikanerordenen og har fått sin utdannelse ved ordenes høyskole Le Saulchoir ved Paris. Han ble presteviet 4. aug. 1951 i St. Olavs kirke i Oslo av biskop dr. Mangers. Etter å ha tatt sin ordens lektorgrad i teologi ved Saulchoir i sommer, har han vært knyttet til Dominikanernes kloster i Oslo.

Pastor André Haeck, født 1928 i Eksaarde i Belgia, tilbrakte sin gymnasietid hos Steylerpatrene i Holland og Belgia. Her uttrykte han ønske om senere å komme til Norge, og biskop Mangers lot ham sende til presteseminarier i Gent i Belgia. Her avsluttet han i sommer sine studier og mottok prestevielsen 30. august i St. Bavo-katedralen ved biskopen av Gent, Mgr. Calewaert. Pastor Haeck kom til Norge 30. november i år og er foreløpig knyttet til St. Pauls kirke i Bergen.

Pastor Hieronymus Leon Trawicki, født 1923 i Starogard i Polen, har hatt en vanskelig vei frem til sitt mål. Fra seminariet i Katowic ble han av den tyske Wehrmacht brakt til tvangsarbeid i Tyskland og derfra i 1943 videre til Norge. Etter frigjøringen her tok han opp sine studier igjen, og 1947 sendte biskop Mangers ham til England, der han ved kardinal Griffins velvilje ble opptatt ved St. Edmunds College i erkebispedømmet Westminster. Han ble presteviet 13. mai i år av kardinal Griffin i Westminster Cathedral, og 4. oktober holdt han sin første høytidelige messe i St. Olav domkirke i Oslo, der han f. t. virker.

Pater Hallvard Rieber-Mohn.

Pastor André Haeck.

Pastor Hieronymus Leon Trawicki.

Med ovennevnte fire nyankomne prester er tallet på geistlige knyttet til Oslo Katolske Bispedømme f. t. 38, hvorav én forestår prokuratet i Holland (pater J. Rommelse); pater A. Raulin, O. P., virker midlertidig i Danmark, mens pastor H. Kielland Bergwitz med det første ventes hjem etter endt delegasjon i U.S.A. Av de 38 prester tilhører 21 sekulargeistligheten, mens 17 ordenstanden, nemlig 8 dominikanere, 5 fransiskanere og 4 marister. Av det samlede presterskap er 11 norskfødte (7 sekularprester, 3 dominikanere og 1 fransiskaner). Hertil kommer en dominikanerprest (p. Erik Gunnes) som fortsetter

studiene i Paris, samt to kandidater som studerer i Rom.

Vil vil på det hjerteligste ønske de nye prester velkommen til oppgavene som venter dem i vårt bispedømme. Velkommen til den prestelige familie som alltid gleder seg ved styrket å kunne fortsette og utbygge det som forgjengerne så beundringsverdig har grunnet og fremmet. Velkommen til våre menigheter, til altrene i våre små kirker og kapeller, til våre institusjoner og foreninger, til våre hjem og våre stuer. Et rikt og fruktbringende virke i Kirkens tjeneste og til sjelenes gagn — per multos annos!

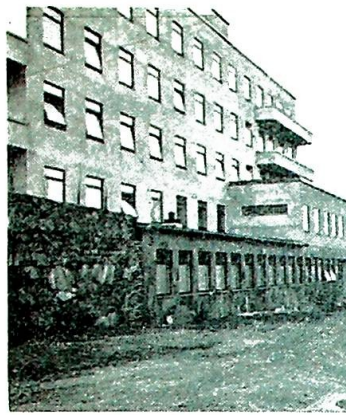
En stor dag for

St. Josephs Hospital i Porsgrunn

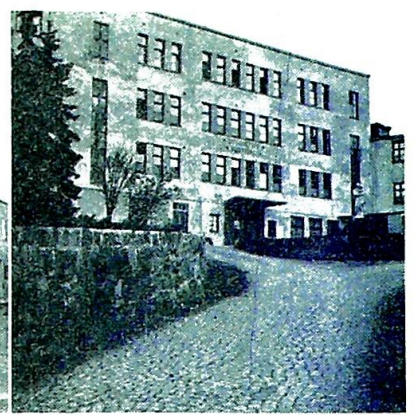
Rosende ord fra helsemyndighetene
og de kommunale innstanser

Onsdag 3. desember opprant en stor og betydningsfull dag for St. Josepssøstrene i Porsgrunn. Etter i en årrekke å ha slitt under trange og tunge arbeidsforhold kunne de endelig se ferdig den største og mest omfattende utvidelse de siden hospitalets beskjedne åpning i 1891 har gått til, og som ved sin fullføring gjør St. Josephs Hospital i Porsgrunn til landets mest moderne i sitt slag.

Det begynte sin virksomhet for 68 år siden med bare tre senger i et hus i Lillevegaten. Den første seng ble skjenket dem av senere statsminister Gunnar Knudsen. Foruten å ta imot syke i den lille sykestuen, drev søstrene etter hvert en ganske utstrakt ambulerende pleie av syke i private hjem. Men da behovet for flere senger økte, lyktes det i 1893 å erverve bankdirektør Høeghs staselige privatbolig til dette bruk, og denne ble ombygget i 1913. Det er den samme gamle trebygningen som fremdeles er forbundet med de nåværende betongbygninger, men som nå er gått over til å bli søsterhjem. Derved er den gamle murbygning, som ble innviet for 22 år siden, blitt helt frigjort til fordel for de sykehusmessige formål. Denne murbygningen representerer den 4. etappe i hospitalets historie. Her hadde man allerede fått et moderne sykehus med lyse og vennlige sykerom, med operasjonsavdeling i den gamle trebygningen. Det ble overveiende drevet kirurgisk virksomhet, men byens leger kunne en tid også legge inn og behandle sine pasienter her. Imidlertid ble det snart klart at det ville være mer hensiktsmessig å omlegge hospitalet med henblikk på medisinske sykdommer, mens det lutherske sykehus, som også nå hadde gjennomført en utvidelse, holdt seg til kirurgien. I forståelse med de øverste helsemyndigheter ble retningslinjene for det nye sykehus trukket opp, og egen internmedisinsk overlege ansatt fra nyttår 1938. — Hospitalet har i disse 16 år forpleiet bare medisinske, senere også neurologiske, og for en liten del epidemiske sykdommer. I alt har det vært behandlet 15 927 pasienter i tiden 1938—1953. Fra hospitalet er utgått ca. 50 medisinske arbeidere, deriblant et par som kan betegnes som meget betydningsfulle. Legenes antall har økt fra 3 til 6, dertil

Den nye fløy ut mot Aallsgate.

Fasaden med oppkjørselen.

kommer røntgenologen, som deles med Porsgr. Luth. Sykehus. I 1947 ble en egen nevrolog knyttet til hospitalet, dr. Johan Bakken, og det er betegnende for rettmessigheten i dette dristige skritt at hospitalets overlege gjennom hele denne siste 16-års periode, dr. A. Schrumpf, nå ved innvielseshøytideligheten 3. desember i forbindelse med 5. etappes avslutning, kunne bebude innledningen til en 6. etappe, nemlig en egen avdeling for nevrologien. — Imidlertid markeres fullførelsen av 5. etappe av ombyggingen ved en fullverdig medisinsk avdeling. Det inkluderer et utviklet diagnostisk apparat med et førsteklasses laboratorium og alle typer fysisk behandling. Nyplaneringen ble utarbeidet i 1938 av nåværende domkirkearkitekt Wilh. Swensen og godkjent av helsedirektøren. Krigen satte en stopper for realiseringen, og forskjellige forhold førte til at byggearbeidet etter krigen ikke kunne komme i gang før høsten 1951. Planene er blitt revidert og omarbeidet av arkitektene Kjell og Gulla Karsten. Arbeidet har stort sett gått etter programmet, og St. Josephs Hospital står der i dag som et i alle dele moderne, fullverdig og staselig sykehus. De lovord som falt ved innvielseshøytideligheten både fra byens stadslege, fylkeslegen og helsedirektøren (telegrafisk), samt fra byens ordfører, var da også overstrømmende og sterkt anerkjennende. De ble rettet til både søstrene, med byggelederen søster Celine i spissen, og til overlege Schrumpf og hans medarbeidere og samlede personale. Åpningstalen ble holdt av Hans Høyærverdighet biskop dr. Mangers, som hyldet alle dem som sammen hadde skapt dette kjærlighetens tempel, til legedom for de syke, men også til pryd for byen, til gagn for fylke og land. Stortingsmann C. P. Wright tolket på sin side søstrenes takk for all forståelse de i samarbeide med sine leger hadde mødt hos de faglige og offentlige myndigheter.

Overlege dr. A. Schrumpf som har hatt den medisinske ledelse siden 1938.

Moder Laurentia og «byggelederen» søster Celine.

Da den form for katolsk aksjon som heter «*Maria-legionen*» er lite kjent her i Norge, vil det være på sin plass å gi en kort orientering om dens mål og arbeidsmåte.

Maria-Legionen er utgått fra Irland, Eire, den grønne øy som har betydd så meget i Kirkens liv. Fra en gruppe legfolk, som i samarbeide med prester hadde prøvet å finne den mest effektive måte å komme Kirken til hjelp på, utkrystalliserte den form seg, som fra den første begynnelse i Dublin og til den dag i dag overalt i verden har bevart den samme struktur, og som erfaringen har vist har holdt hva den lovet.

Som ekte barn av Kirken er den bygget på universell basis, og for å lette det internasjonale samkvem brukes latinske navn som f. eks. Concilium, Praesidium, og Legionærer om henholdsvis organisasjonens råd, forskjellige ledd og medlemmer, samt om dens forskjellige arbeider. Arbeidet drives i grupper og tar sikte på å leve det kristne apostolat i Marias ånd og i praktisk henseende å være prestenes hjelpere i alt det arbeide i et sogn som synes mest nødvendig, uansett hvor utakknemlig dette enn måtte synes å være.

Der er to former for arbeide som legionærene i k k e påtar seg: Å samle inn penger og å dele ut materiell hjelp. De fleste steder utføres dette apostolat av andre organisasjoner.

Maria-legionen er nå anerkjent av 700 biskoper. Håndboken er oversatt til 20 språk. Legionens bønner er oversatt til 60 språk og dens medlemmer telles i millioner.

Mgr. Suenens, Malines, Belgia, har nylig skrevet en bok, «*Theologie de l'Apostolat*», som behandler Maria-Legionens løfteformel. Herfra er tatt følgende sitat:

Som organisasjon har Legionen det mål i ydmykhet å stå til alles tjeneste. Den ønsker ikke å være en organisasjon som arbeider ved siden av andre organisasjoner. Den ønsker å stå til disposisjon for alle Guds arbeider. Den ønsker å tjene som Maria tjente sin slektning Elisabeth uten annen tanke enn den å gi en hjelpende hånd der det måtte trenge, stillferdig, beskjedent, uten å vente takk, men som en ganske selvfølgelig sak. En slik forkjærlighet for selvooppofring vil derfor fortrinnsvis føre den til de fattige og ulykkelige, til de oppgaver som er lite tiltrekkende og til tilfeller som synes håpløse. Denne forkjærlighet er uløselig forenet med Legionens andakt til Guds Moder.

Alt dette innbefattes i disse ord fra Legionærløftet: Hennes og mitt hjerte er forenet og ut fra dette forenede hjerte sier hun på ny ordene: Se, jeg er Herrens Tjenerinne.

E. K.-L.

Det marianske år høytidelig åpnet i Oslo

Tirsdag 8. desember, på Immaculatafesten, ble det marianske år høytidelig åpnet ved en pontifikalandakt i kapellet til St. Josephs Institutt i Oslo. Det var en enestående oppslutning om høytideligheten og viser at Den hellige fars intensjon med dette særlige Maria-år har funnet dyp og ekte gjenklang hos de norske katolikker. St. Josephs-søstrenes kor sto for sangen, der det Lauretanske Litani ble det bærende midtpunkt. Festprekenen ble holdt av Hans Høyerverdighet biskop dr. Mangers, som utdypet mysteriet omkring Marias uplettede unngangelse og ut fra dets rikdom varmt la alle på hjertet gjennom et rent og fromt gudsliv å søke virkeliggjort Pavens mening med det marianske år. Etter talen leste Biskopen, som var assistert av sogneprest Fishedick og prestene Messel og Trawicki, Pavens bønn, som er gjengitt foran i bladet.

MAURIACS ROMAN OM DET UØNSKEDE BARNET

For en underlig følelse nettopp i adventstiden å lese «*Byttingen*» — en tragisk fortelling om en hatefull mor og et forskremt barn! François Mauriacs dype sjelestudie «*Le Sagouin*» ble først oversatt til svensk; et par år etter den franske utgaven har Lilli Gjerløw med en distinkt og ren oversettelseskunst tolket den på norsk (utg. av Land og Kirke, Oslo 1953). Det er godt at vi fikk dette måteholdne mesterverk nettopp i disse uker; det vekker enda sterkere lengsel etter Guds og Barnets forjettede komme.

Kulde, lidenskaper, ondskap, ensomhet — alle disse sentrale elementer i Mauriacs romanmønster, hvordan skulle nettopp de ikke rope etter det motsatte? Ømhet og kyskhhet, omsorgsfullhet og godhet, uselviskhet og fellesskap — alt det som Kristi mor med sitt hengivne «ja» ga verden, så lenge den vil bestå og i evighetens tidløse nå, alt det som er fullstendig fraværende i menneskets nådeløse verden hos Mauriac, vender seg til Ham, til Ham alene! Med vilje forteller den franske kristne tragiker at presten tok Alterets Sakrament bort fra det lille kapellet der familien de Cernès skulle eller kunne samles for å møte Ham; med rette har denne Guds tjener vært redd for at i miljøet av oppløsning og stadig hat, kunne den levende Kristus bli vanhelliget. Det er Paule, dette monstret av en menneskemor, han frykter.

Et ekteskap mellom en degenerert aristokratisk raring og en borgerlig, innestengt kvinne; uten kjærlighet; uten samhörighet; uten varme. Moren som gir barnet ørefik og hån; barnet som opplever én eneste god ettermiddag i lærerens familie og hjem. Og den drepene motsetning: aldri mer skal Gouillou få lov til å komme hit for å lese og å beundre en gutt han selv aldri har sett. Det balladeaktige siste ritt, der gutten i fortvilelse løper til elven, fulgt av sin avmektige far, og så, til slutt deres felles død — den som ingen kan forklare på helt fyldestgjørende vis. For en verden! Mørk, kald og ulykkelig.

Moren hevner seg for sitt mislykkede ekteskap på barnet; hun forekommer i guttens bevissthet og drømmer bare som den hjerteløse tyrann. Han kan knapt lese. Uten holdepunkt er han, uten trygghet, uten den velgjørende visshet om at han var ønsket. Betegnende nok sammenlikner Mauriac hans tilværelse flere ganger med et jaget og sky dyr. Ikke en lysstråle. Ikke et godt ord fra morens side. Det er en intens variasjon av et gammelt motiv hos Mauriac. Men aldri før har han samlet seg om barnets monografiske sjelsskildring med større smerte, med stillere medfølelse, med dypere fortvilelse enn nettopp i «*Byttingen*».

Mauriac er mester når det gjelder å begrense handlingen til de mest sentrale begivenheter, å begrense miljøskildringen til faste, tresnittaktige bilder, å stå utenfor stoffet og dog midt i dets fortvilede tomhet som han på samme tid refser og har medynk med. Ingen av hans skikkelser er direkte nye; de har mange ganger befolket hans roman-verden før. En passiv, lukket mann; en djvelsk, ulykkelig og maktbegjærlig kvinne; slektens tradisjoner som er levendegjort i den gamle grevinne; tjenerskapet; barneverdenen . . . alt dette hørte lenge til Mauriacs faste mønster. Og likevel, han får stadig nye variasjoner ut av sitt hovedmotiv: den sammensunkne indre verden som bærer sitt skrekkinngjagende vitnesbyrd om Guds fravær — Herren som ble jaget bort av ondskap, hat, selvbeskuelse og av de falske avguder i menneskesinnet og fantasien.

Når *fortvilelsens* sjelstilstander av en kunstner blir skildret med den høyeste *sjelsdisiplin* og med ordets avbalanserende ro, da oppstår den egentlige indre spenning som er så betegnende for Mauriacs klassisistiske kunst; hans roman-novelle om den forlatte guttungen som av ukjærlighet og kulde blir jaget inn i døden, viser den *fruktbare* kunsttradisjon i samtidig fransk prosa.

Pavel Fraenkl.

CATHOLICA

Pastor Schindler fikk i 1946 i oppdrag av sin biskop å stå for en ny oversettelse til dansk av Det Nye Testament. Med en schindlersk friskhet gikk pastoren til dette arbeidet, og i disse dager sender forlaget ut oversettelsen hans. «Catholica» har villet markere denne begivenhet og har gitt ut et særnummer, hvor pastor Schindler legger fram sine «Synspunkter for Fordanskningen af Det Nye Testament». La det være sagt med en gang: Det er interessante og nesten oppsiktsvekkende synspunkter pastoren her setter fram. Med interesse leser vi om de hovedlinjer han har lagt opp for sitt oversettelsesarbeid. Han har valgt å oversette til et moderne, levende språk. Pastor Schindler har tidligere gitt mange prov på at han fører en herlig frisk penn, så *språket* har vi all grunn til å vente oss meget av. En viss oppsikt vil det vel vekke at pastoren har forlatt den tidligere ordning av skriftene, som nå vil bli gjengitt i kronologisk rekkefølge. Oversetteren har også forlatt ordningen med inndeling i kapitler og vers. I margen skal det gis en kort anførsel om kap., vers — slik at utgaven også kan brukes som oppslagsverk. Den nye oversettelsen vil også være uten forklarende fotnoter, som etter oversetterens mening bringer forvirring ved sin plasering. Pastor Schindler gir sine forklaringer og kommentarer i et særbind, hvor også særpreget ved de enkelte skrifter blir fremhevet.

Pastor Schindlers «synspunkter» ansporer til lesning av hans oversettelse, som skulle kunne gjøre «gamle ting nye».

CREDO

Allerede spissartikkelen i siste nummer av Credo (nr. 4) gir utmerkede diskusjonsinnlegg i dagens debatt. Det blir her bl. a. gjort rede for det katolske syn på «Kyrkan och friheten», «Om att dö» og skjebnen etter døden. — Sven Stolpe gir et glimrende apropos til Nygrens lære om Eros og Agape i artikkelen «Platonism eller Kristendom. Eros och Agape hos Gregorius av Nyssa». Det skal bli interessant å følge den artikkelserie Stolpe bebuder om dette emne. Av andre dagsaktuelle artikler nevner vi «Kyrkan i Österrike» og «Dania catholica», som gir et greitt referat av den første danske «katolikkdag». De historiske artikler er av meget høy kvalitet. Leif Carlsson presenterer Kardinal Manning, Tryggve Lundén omtaler en kvinnelig mystiker fra 1200-tallet, søster Beatrix, og Anna Lenah Elgström har laget «en fantastisk historie» om ekteparet Sonelly, hvis ekteskapsak i sin tid vakte oppsikt verden over. Som kjent ville mannen gå presteveien, og han «beveget» hustruen til å velge nonnedrakten. Selv falt han fra, mens hustruen stiftet en kongregasjon som revolusjonerte undervisningen innenfor de katolske pikeskoler. Under «Katolska Perspektiv» gjengis en fin artikkel om Englands store europeer, Hilaire Belloc, og dr. Robert Braun lar nordiske katolikker stifte bekjentskap med Hugo Ball, «helgonens återupptäckare».

C. S. LEWIS: SE DET I ØYNE

176 s. Land og Kirke.

Dette er mesterlig skrevet og fullt på høyde med forfatterens tidligere bok: «Djevelen dypper pennen», og vel så det. «Se det i øynene» er en udelt glede fra først til sist. Med sjelden klarhet og med argumenter som man ikke kan avvise uten å slå benene under for sin egen fornuft og dømmekraft, påviser han bl. a. eksistensen av den absolutte norm for rett og urett, som alle mennesker alikeve innerst inne godtar, og moralloven som noe vesentlig forskjellig fra instinktene og uavhengig av dem.

Bokens tittel er meget heldig valgt i den norske utgaven. Kristendommen sannheter må sees i øynene, jo før jo bedre. Derfor er det å håpe at denne lille men vektige bok finner frem både til den kristne og ikke-kristne, dvs. den som kaller seg bare humanist eller ateist. Forfatteren kommer nemlig ikke med «religiøst prat» eller høytflyvende og spissfindige talemåter. De store, dype og stadig aktuelle livssannheter (identiske med kristne sannheter) blir lagt frem for oss like enkelt som den lille multiplikasjonstabellä og da må man jo bøye seg.

Lewis peker på det tåjelige at man bebreider kirken og prestene at de ikke har tatt seg av de sosiale spørsmål. Han mener det som tilkommer legfolket. I de forskjellige kapitler blir moral og psykoanalyse, seksualmoral, det kristne ekteskap, hoveddydene og de teologiske dydene behandlet. Jeg anbefaler boken på det aller varmeste til hver eneste kristen mann og kvinne, ungdommen bør gjennomgå den i sine studiesirkler, og til kristendommens motstandere blant intellektuelle og kulturradikalerne. Argumentene er nemlig ikke til å komme forbi.

Lars Paul Messel.

Litteratur inngått til redaksjonen:

Peter Schindler: *Det Nye Testamente*, 714 s. *Nøgle til D.N.T.*, 336 s. Hft. Dkr. 27.50; innb. Dkr. 50. Arne Frost-Hansens Forlag, K.hvn.

Einar Molland: *Konfesjonskunnskap. Kristenhetens trosbekjennelser og kirkesamfunn*. 328 s. Forl. Land og Kirke. Maria Bellonci: *Lucrezia Borgia*. Overs. av Eli Krog. Aschehoug.

Eugenie Winther: *Frøken Tankeløs får noe å tenke på*. Damm & Søn.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Vi nærmer oss jul med raske skritt. De mørke dager minner oss om det, men også juleutstillingene i vinduene og julegatene som stråler i en flom av lys og tiltrekker folk fra by og land. Julegranen på Universitetsplassen taler også sitt språk: «Julen er nær.» Men det er ikke bare dette kunstige lyset som skal opplyse i en mørk tid. Det trengs også å bringe lys inn i hjertene, å bringe litt lys inn i de hjem der det er trangt og smått med økonomien. Vi har ikke kunnet gjøre stort i året som gikk. Så mange andre innsamlinger har kommet i veien, så mange krav. Men nå like før jul våger vi likevel å henvende oss til våre trossfeller og be dem om ikke å glemme Menighetspleien. Det finnes trengende i våre menigheter som venter en julehilsen fra oss. Det er gamle, skrøpelige og ensomme som trenger en hjelpende hånd. Det er barnerike familier som trenger hjelp. Hjelp oss, så vi kan hjelpe. Vi tar imot ethvert bidrag med takk, og bringer det videre til dem som trenger det.

F. J. Fishedick.

BENYTT ST. OLAVS GAVEABONNEMENT SOM JULEGAVE

UTLANDET:

VATIKANET

Paven er nå vendt tilbake til Vatikanet.

Den 28. november forlot Pave *Pius XII* Castel Gandolfo og er vendt tilbake til Vatikanet. Første søndag i advent tok den romerske kuries tradisjonelle retrett til. I disse øvelser deltar foruten Paven og kardinalene i Rom også de romerske biskoper, kuriens høyere prelater og de religiøse ordeners og kongregasjoners øverste ledere.

Fabrikken og mennesket.

Teknikkens fremskritt må tjene løsningen av menneskets og familiens problemer, uttalte Pave *Pius XII* nylig i en tale som Hans Hellighet holdt til deltagerne i en internasjonal støperikongress som ble holdt i Rom. Fabrikken former ikke bare metallet, men kanskje i enda høyere grad mennesket. Ved en rettferdighetens og kjærlighetens ånd må det i bedriften tas hensyn til både arbeidsgiverens og arbeidstagerens sjel og til dens hellige bestemmelse. Overskudd, lønninger og produksjon bør være et speilbilde av menneskelig rett. Paven ba til slutt de tilstedeværende å ta del i arbeidet for den menneskelige person.

CANADA

Ny apostolisk delegat.

Den nåværende apostoliske nuntius i Peru, mgr. *Giovanni Panico*, er av Pave *Pius XII* utnevnt til apostolisk delegat i Canada. Han følger etter mgr. *Antoniutti*, som nå er nuntius i Spania.

CHILE

Parlamentet protesterer mot arrestasjonen av kardinal Wyszynski.

Det chilenske parlament har med stort flertall protestert mot arrestasjonen av kardinal *Wyszynski*. Samtidig ble det henstillet til regjeringen å bringe saken inn for De forente nasjoner.

CHINA

46 medlemmer av Marias Legion dømt.

Misjonærer som er blitt utvist fra det kommunistiske China, melder at 46 medlemmer av *Maria Legionen* nylig ble dømt til lange fengselsstraffer i Kanton. Seks av dem ble dømt til døden og samme dag skutt på en åpen plass.

Ordenssøstre tvinges til å inngå ekteskap.

Etter hva *Fides* har brakt i erfaring gjennom en kinesisk forretningsmann som kom til Hongkong den 6. oktober, forsøker kommunistene nå å tvinge ordenssøstrene til å oppgi ordenslivet og inngå ekteskap.

DE FORENTE STATER

President Eisenhower og utenriksminister Dulles protesterer mot arrestasjonen av kardinal Wyszynski.

I et brev som nå er offentliggjort, til erkebiskopen av Washington, mgr. *Patrick O'Boyle*, gir president *Eisenhower* og utenriksminister *Dulles* uttrykk for sin sterke indignasjon over kirkeforfølgelsen i Polen og arrestasjonen av kardinal *Wyszynski*. «Det er min innerste overbevisning at det ikke vil lykkes å utrydde den kristne tro hos det polske folk,» heter det i presidentens brev hvor han også viser til sin uttalelse da nyheten om kardinalens arrestasjon den 30. september nådde Washington. Presidenten uttalte den gang at han fant utviklingen i Polen dypt forstemmende.

Martyrbegrepet må revideres.

Det martyrbegrep som har vært gjengs hittil, slår ikke lenger til for vår tid, da martyriet i våre dager i mange tilfelle er ublodig, uttalte den kjente radio- og fjernsynstaler, biskop *Fulton Sheen*, nylig. Talen ble holdt til ledende ka-

tolste legfolk, og biskopen sammenlignet forfølgelsene av de kristne i romertiden med vår tids kommunistiske kristenforfølgelse. De romerske forfølgere ville se blod, men vår tids forfølgere foretrekker å underkaste ofrene psykologiske pinsler og åndelig tortur. Der for må det skapes et nytt, et utvidet martyrbegrep i brevuar og messebok, fremholdt biskopen.

Biskop *Sheen* ga samtidig uttrykk for den formodning at det i de siste 38 år er falt flere som ofre for kristenforfølgelse enn i kristendommens første fem hundre år.

De troendes bidrag til kirkesamfunnene.

Medlemmer av de forskjellige religionssamfunn i De forente stater bidro med 1 250 millioner dollars til samfunnenes virksomhet i 1952. For første gang i De forente staters historie ble det dette år ydet større beløp til kirkelig virksomhet enn til kinobesøk.

DE FORENTE NASJONER

38 millioner flyktninger i verden.

Verdens 38 millioner flyktninger mottar hver år understøttelse i en eller annen form. Bare religiøse organisasjoner samler inn til dette formål rundt regnet 100 millioner dollars, meddelte Europadirektøren for Den amerikanske biskopskonferanses hjelpejeneste, *James Norris*, på en av De forente nasjoners pressekonferanser nylig. Men selv dette beløp er alt for lite til å avhjelpe den fryktelige nød blant disse ulykkelige mennesker, som er ofre for den kommunistiske imperialismen.

FILIPPINENE

Kirkens sosiale lære det eneste lyspunkt.

Den kommunistiske opprørsbevegelse på Filippinene, de s.k. Huks, fremhever i en håndbok at Den katolske kirkes virksomhet på det sosiale område er den største hindring for kommunismens utbredelse.

Ekspertene fra De forente stater erklærer at den sterkeste arbeiderbevegelse på Filippinene er den som er grunnlagt av jesuittpater *Walter Hogan*. Utbredelsen av Kirkens sosiale lære er for øvrig det eneste lyspunkt i det for øvrig mørke bilde de sosiale tilstander i Det fjerne østen fremviser, heter det også i erklæringen.

FRANKRIKE

Foreløpig intet nytt om arbeiderprestene.

De franske kardinaler som nylig har vært i Rom, uttalte ved hjemkomsten til de fremmøtte journalister at de ikke ønsket å uttale seg om arbeiderprestene fremtid. Saken skal først forelegges det franske hierarki. Man har merket seg at alle tre kardinaler ble mottatt på en gang av Den hellige far i Castel Gandolfo, hvilket er helt usedvanlig. Kardinalene blir i alminnelighet mottatt enkeltvis av Paven. Man har også merket seg at prefekten for Undervisningskongregasjonen, kardinal *Pizzardo*, ble mottatt av Paven dagen etter.

ITALIA

De katolske arbeiderforeninger er det sosiale arbeides surdeig.

Den italienske kammerpresident dr. *Gronchi* betegnet de katolske arbeiderforeninger som det katolske sosialarbeides surdeig under en minnehøytidelighet som ble holdt for den kristne fagforeningsmann *Giuseppe Fanin* i San Giovanni i Perseceto. *Giuseppe Fanin* var den 4. november 1948 blitt myrdet av italienske kommunister. «Man bekjemper ikke idéer ved å slå hodet inn på motstanderne med jernstenger. Man må kjempe fram sine idéer med overbevisningens kraft,» uttalte dr. *Gronchi*. «Vi katolikker føler at vi er forkynnere av et nytt ord. Og dette ord som bygger på erfaringen, er sosial rettferdighet i en atmosfære av frihet. Kristus vender tilbake både til Europa og til land utenfor vår verdensdel. Han vil feire sin strålende gjenkomst på arbeidernes skuldre.»

JUGOSLAVIA

Gavepakker til kardinal Stepinac beslaglagt og fordelt til partimedlemmer!

Pakker med matvarer som kroatisk katolikker hadde samlet i løpet av de siste tre måneder for å sende til kardinal *Stepinac* som fremdeles lever under husarrest, er blitt beslaglagt av kommuniststyret i Beograd. I en melding over Graz i Østerrike heter det at disse gavepakker er fordelt blant kommunistiske partimedlemmer som personlige gaver fra *Tito*!

Politiagenter som falske prester for å utspionere katolske soldater!

Ifølge meldinger fra Graz i Østerrike har ledelsen av den jugoslaviske partisanarmé anmodet *Tito's* hemmelige politi om å få til disposisjon 40 agenter, forkledd som katolske prester, til å drive «sjelesørgervirksomhet» blant kroatiske soldater. Disse falske prester skal i første rekke settes inn som «skriftefedre» med den oppgave å utspionere soldatenes innstilling til *Tito's* kommunistiske styre.

LITAUEN

Undergrunnskirke i virksomhet.

300 geistlige virker for tiden i Undergrunnskirken i Litauen heter det i en beretning fra en flyktning. Over alt hvor messeofferet feires, samles tusenvis av katolikker som ikke lar seg skremme av vold og terror.

Over en halv million katolske litauere er av russerne deportert til Sovjet-Unionen og sammen med dem over 1 000 prester og de fleste biskoper. Av de 1 700 verdensprester og 1 600 ordensprester er bare 300 tilbake som driver sitt apostolat i Undergrunnskirken. Storparten av landets 1 201 katolske kirker er omgjort til kinoer og forlystelsesetablissementer, mens andre er overgitt til den russisk-ortodokse kirke.

Av de 209 katolske publikasjoner som ble utgitt før landet falt som offer for den kommunistiske imperialismen og som utkom i et samlet oppslag på over 7 millioner eksemplarer, er ikke en eneste tilbake.

MEXICO

Befolkningen telles nå 28 052 513 personer.

Ifølge den siste folketelling er befolkningen i Mexico steget til 28 052 513 personer. 95 % av disse er katolsk døpt.

POLEN

Kardinal Wyszyński's siste brev.

Det siste brev som kardinal *Wyszyński* rakk å skrive før sin arrestasjon, er nå kommet til Rom. Det er stilet til de landflyktige polakkers ordinarius i Vest-Europa, mgr. *Josef Gawlina*. I brevet heter det bl. a.: «Vi feirer festen for Korsets opphøyelse. Det er en fest som nettopp er skapt for oss. For når vi forherliger Korset, da vet vi nøyaktig hvilke konsekvenser det bringer med seg. Sålenge det finnes ofre, så lenge vil også vårt apostolat vare.»

Kardinal Wyszyński's siste ord.

Kirkens primas i Polen, kardinal *Wyszyński*, sendte den 24. september som protest mot den måte biskop *Kaczmarek* var blitt behandlet på et brev til «Ministerrådet for Den polske folkerepublikk». To dager senere ble kardinalen arrestert av det politiske politi. Vi gjengir brevet i sin helhet:

«I forbindelse med rettssaken mot biskopen av Kielce, mgr. *Czesław Kaczmarek*, anser det polske episkopat det som en samvitthetssak å avgi følgende forklaring som oversendes Ministerrådet i henhold til artikkel 32, § 7 i Den polske folkerepublikks forfatning:

Påstanden om at Den hellige stol, Den hellige far og Vatikanet har gitt det polske episkopat politiske direktiver er ikke sann. Hverken den avdøde kardinal *Hlond* eller den avdøde kardinal *Sapicha* overbrakte en eneste gang instruksjoner fra Vatikanet til de polske biskoper vedrørende polsk innenriks- eller utenrikspolitikk. Heller ikke har den nåværende formann for biskopkonferansen noensinne gjort det.

Siden jeg overtok min stilling i 1948 har jeg hverken muntlig eller skriftlig mottatt fra Den hellige stol, Den hellige far eller Vatikanet direktiver eller hemmelige råd som påstått i tiltalen mot biskop *Kaczmarek*. Under mitt og biskop *Klepacz'* opphold i Rom ble det overhodet ikke gjort et eneste forsøk på å ta opp spørsmål vedrørende de indre-politiske forhold i Polen eller Polens utenrikspolitikk i mine personlige samtaler med Det pavelige statssekretariat eller de to ganger jeg ble mottatt av Den hellige far i audiens. Ikke et eneste nedsettende ord ble uttalt om den politikk som føres av Den polske regjering. Ikke et eneste ord av kritikk ble rettet mot noen av dem som i dag regjerer Polen. Ikke et av deres navn ble nevnt.

Dette meddelte jeg det polske episkopat straks etter min tilbakekomst fra Rom. Det samme meddelte jeg også president *Bierut* under vår samtale den 12. mai 1951. Og jeg gjentok det flere ganger for Sejmens vise-president, *Franciszek Mazur*.

Påstanden under rettssaken mot biskop *Kaczmarek* som også påtalemyndigheten fremsatte, at de polske biskopkonferanser har en politisk karakter, er tendensløs, ondssinnig og usann. De politiske forhold i Polen er ikke og har aldri vært gjenstand for drøftelser på biskopkonferansene. Biskopskonferansen har aldri vedtatt resolusjoner og har aldri gitt biskopene direktiver vedrørende Polens innen- og utenrikspolitikk. Heller ikke har det hendt at noen av biskopene har forsøkt å gi uttrykk for sin personlige politiske oppfatning på biskopskonferansene. Det eneste tema av kirke-politisk art som har vært drøftet på biskopskonferansene, er den avtale som ble inngått med Regjeringen. Andre temaer har vært Kirkens rettigheter i Polen, spørsmål vedrørende Kirkens stilling i verden og det pastorale, religiøse arbeide.

Påstanden under den nevnte rettssak om at seksjoner av presteskaper skulle utgjøre en fortsettelse av Den katolske aksjon i det skjulte, strider mot de faktiske forhold. Den katolske aksjon var en organisasjon av legfolk som samarbeidet med Kirkens hierarki. Likevel finnes det slike seksjoner av prester som er eksperter i pastorale, religiøse spørsmål. De hjelper de prester som driver praktisk sjelesørgervirksomhet i menighetene. Dette er ikke noe nytt. Disse seksjoner fantes allerede før krigen i mange bispedømmer og finnes fremdeles noen steder. Arbeidet til disse seksjoner er i dag bestemt av forholdene og av behovet for slik hjelp, men de har overhodet intet med politikk å gjøre.

Det forsøk som ble gjort under rettssaken på å sidestille hierarkiet med Polens fiender er en urettferdighet som fortjener den dypeste beklagelse. Episkopatet har anstrengt seg og fortsetter å anstrenge seg for å få etablert en *modus vivendi* for Kirken i Polen. Den blandede kommisjon og avtalen med Regjeringen er uttrykk for denne holdning. Hvorvidt det skal lykkes, avhenger ikke utelukkende av episkopatet, hvilket fremgår av memorandumet av den 8. mai og Regjeringens fremstøt mot Kirken. Forsvaret av Kirkens rettigheter har intet med blindhet, arroganse eller stolthet å gjøre, det er ikke en spekulasjon eller en sammensvergelse mot Staten og folket som den offentlige anklager påsto. Det er biskopenes høyeste og helligste forpliktelse.

Beskyldningen mot episkopatet for at det har handlet for å skade Polens stilling i de vestlige territorier er urettferdig. Alle de anstrengelser kardinal *Hlond* og episkopatet har gjort, har tatt sikte på en permanent organisasjon og stabilisering i de vestlige territorier. Det finnes ikke en polsk biskop som er fiendtlig innstilt til den polske *raison d'état* i de vestlige territorier. Denne urettferdighet som ble slynget ut mot episkopatet under rettssaken, tilbakeviser vi på det bestemteste. Vi tror at den ubønnhørlige historiske sannhet vil gi et korrekt bilde av de tjenester det polske episkopat har ydet de vestlige territorier.

Vi betrakter forsøket på innfor domstolen å anklage avdøde kardinaler og biskoper som en alvorlig krenkelse av den rett disse som jo ikke er i stand til å forsvare seg, har på å bli respektert. Slike metoder er i strid med den polske juridiksjons opphøyede tradisjoner.

Vi overlater til Ministerrådet å domme om den offentlige anklagers forsøk på å mistenkeliggjøre avdøde kardinal *Hlond's* polske følelser og patriotisme. Hele hans liv ble et symbol på Polen. Hans var et eksempel på fedrelandskjærlighet i sitt utholdende arbeid i Schlesia, i sitt erkebispedømme og utenlands.

På vegne av det polske episkopat

S. Kardinal *Wyszyński*.

At den statsorganiserte *logn* etter dette åpne, modige og mandige brev fant det nødvendige å arrestere *sannheten*, kan vel neppe forbause noen.

SIBIR

Nonner i fangenskap.

Over 100 ungarske, polske og slovakiske nonner som ble tatt «til fange» av kommunistene i 1945, lever under umenneskelige forhold i fem arbeidsleire i provinsen Irkutsk i Sibir, forteller en ungarsk kvinne som etter 8 års fangenskap er blitt løslatt fra en arbeidsleir i Taishet i provinsen Irkutsk. I den leir hun selv hadde arbeidet som fange, hadde 20 ungarske og polske nonner måttet arbeide som tvangsarbeidere. Mange av de nonner som var blitt deportert i 1945, er senere avgått ved døden som følge av overanstrengelse og grusom behandling. De måtte hugge ved opptil ti timer om dagen. De nonner som *nektet å arbeide for Anti-Krist*, ble lagt i lenker i en kjeller hvor mange omkom. Også mange tyske ordenssøstre skal fremdeles befinne seg i fangenskap.

SOVJETUNIONEN.

Konsentrasjonsleire for katolske geistlige i Sibir.

Rumenske krigsfanger som er vendt hjem fra Sovjetunionen, forteller at der i nærheten av Sverdlovsk fremdeles eksisterer en egen konsentrasjonsleir for prester. Trass i de mange dødsfall blant de fengslede prester skal der ennå finnes om lag 50 i denne leir. Umiddelbart etter tilfangetagelsen i 1944 ble de fjernet fra sine medfanger for at disse ikke skulle bli utsatt for «religiøs påvirkning».

SVERIGE

Nytt kapell innviet i Lund.

Søndag den 22. november innviet H.H. biskop *Ansgar Nelson* dominikanernes nye kapell i Lund. Kapellet er viet til *den hellige Thomas*.

TSJEKKOSLOVAKIA

Kommunistisk film om Lourdes og Fatima.

Filmen skal nå settes inn i kampen mot Kirken i Tsjekkoslovakia. Undervisningsministeren, prof. *Zdenek Nejedly*, som er en av Kirkens mest fanatiske motstandere, akter å la spille inn en film om Lourdes og Fatima hvis formål skal være «å frigjøre skolebarna fra den kapitalistiske oppfatning av det overnaturlige». En *Josef Vacha* skal lede innspillingen. Nejedly har søkt om medvirkning fra «vitenskapsmenn» i Sovjet-Unionen, og sovjetakademikerne *Oparin* og *Lepensjinska* har erklært seg villige til å bistå med råd og dåd under innspillingen.

TYSKLAND

Keiserdomen i Frankfurt igjen tatt i bruk.

Etter 8 års reparasjonsarbeid kunne Keiserdomen i Frankfurt på første søndag i advent igjen tas i bruk. Lørdag den 28. november ble det nye hovedalter innviet og på søndagen ble messen lest av biskopen av Limburg, dr. *Wilhelm Kempf*. I tilknytning til høytideligheten foranstaltet byen Frankfurt en storslagen mottagelse. I messeområdets kongresshall ble det senere på dagen holdt et festmøte.

Nonne som fabrikkarbeiderske.

Med tillatelse av biskopen av Würzburg, mgr. dr. *Julius Döpfner*, har tre søstre som hører til den franske kongregasjon «Jesu små søstre» slått seg ned i Würzburg. Den ene av dem har allerede fått stilling som fabrikkarbeiderske og er i fullt arbeid. Denne orden ble stiftet i Frankrike i 1939 og brer seg nå til Tyskland. Søstrene avlegger fattigdomskyskhets- og lydighetsløftene. De lever av sitt arbeid og bor i fattigkvarterenes leiekaserner. De er apostolisk virksomme og ordensdrakten består av forskjelligfargede bluser med grått skjørt og et kort blått hodetørkle. På brystet bærer de et enkelt trekors med et rødt hjerte.

Også sørgende skal utspioneres.

Det politiske politi i den kommunistiske Øst-sone i Tyskland har ifølge opplysninger som er inngått til *Kampgruppen mot umenneskelighet*, fått ordre om å overvåke samtaler som

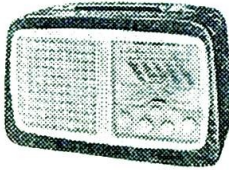
(Forts. neste s.)

OSLO

SYKEHUS - BOLIGER - ØKONOMIAVDELINGER

E. Thune-Larsens
ARKITEKTKONTOR

Dalsveien 33 - Slemdal - Oslo

VEGA TURIST REISERADIO

for batteri og lysnett.

Pris kr. 397.— + batt.

Føres av godkjente radioforretninger.

ODDVAR J. LØDENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

THIIS & CO. A/S

Bygningsartikkelforretning

Materialer til nybygg,
innredning og vedlikehold

Vis à vis Vestbanen
Sentralbord 42 58 77

Martin Olsen

Overrettssakfører

Stortingsgt. 4 - Telf. 41 67 39
OSLO

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

NORGE — ROM
1153 — 1953

Jubileumsskrift i
anledning av 800-
års jubileet for
opprettelsen av
Den norske kirke-
provins.

Av lektor
Ø. Grieve
Brodersen.

Fås hos
St. Olavs Forlag,

Pris kr. 1.50.

ALIDA WAALER
BOK- og PAPIRHANDEL

Bogstadv. 43 - Tlf. 46 05 24

Alt i bøker og papir

MARGARIN
Dag-Ny Margarinfabrikk A/S, Oslo

Joh. Weydahl A/S

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
engros

føres mellom sørgende under begravelser og i det hele tatt merke seg deres oppførsel. Det skal skje ved hjelp av sivilt antrukne politiagenter. Denne utspionering skal foreløpig være begrenset til begravelser av folk som er blitt skutt av «folke»-politiet, som er falt som offer for kommunistiske overfall eller som har begått selvmord som følge av kommunistisk utplyndring.

Opprørende eksempel på ideologisk fanatisme.

Et opprørende eksempel på den skjebne som kan møte fra Sovjetunionen hjemvendende krigsfanger, opplevet Friedland, som krigsfangene først ankommer til, nylig. En fange som 15 år gammel kom i russisk krigsfangenskap og som hadde tilbrakt 8 år i sovjet-russiske fangeleire, fant ikke sine foreldre blant den jublende menneskemasse som hilste fangene velkommen hjem. Hans foreldre bodde nemlig i den av Sovjet kontrollerte Øst-sone. En Caritas-søster søkte straks å formidle kontakt mellom den hjemvendte krigsfange og

foreldrene. Og langt om lenge kom da også et svar, men et helt annet enn det man hadde ventet. Faren var nå medlem av Det sosialistiske enhetsparti (det navn som brukes i Østsonen på kommunistpartiet) og han meddelte i brevet at sønnens hjemkomst som «krigsforbryter» — han var 15 år da han ble tatt til fange! — var *vanærende!*

Så vidt kan altså den ideologiske fanatisme drives.

ØSTERRIKE

Nei takk!

Den østerrikske utenriksminister avviste nylig en innbydelse til en selskabelig sammenkomst i det polske gesandtskap i Wien. «Det strider mot mine menneskelige følelser å avlegge besøk i en bygning som tilhører den polske folkerepublikk så lenge denne holder overhodet for Den katolske kirke i Polen, kardinal Wyszyński, arrestert på en måte som er i strid med alle rettsbegreper,» erklærte Østerrikes utenriksminister.

MANDAL		
GERH. CHRISTENSENS SØNNER Manufakturforretning Mandal	ANNA SVEINDALS EFTF.'s Bokhandel Mandal	OLUF LOHNE Jernvarer - Bygningsartikler Rør og Sanitærartikler Mandal
KRISTIANSAND		
 Knut Lie & Byens Stabbur KRISTIANSAND S. <small>TELEFON 2234 VIS A VIS NORGES BANK</small> Fetevareforretning - Salater - En gros og en detalj	 TORJUSENS EFTF. <small>OLE MOE</small> Tollbodgt. 2 - Kristiansand S.	
	TOR RUUD Aut. Rørleggerforretning Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.	
HEISFABRIKK Brødrene Reber Vikeland st. Sørlandet	 FRUKT- OG GRØNNSAKEFORRETNING	
KRISTIAN FRIVOLD Kjøtt & Pølsevarer Tlf. 2175 - Kristiansand S.	Kjøp hos våre annonsører	Telefon 281 Skippergt. 41 EMIL SYVERTSEN Skotøyforretning Eldste forretning i bransjen Etabl. 1870 Kristiansand S.
 BOKHANDLEN i Sparebankbygningen Kristiansand S.	HALVARD THORSEN A/S Aut. Rørleggerforretning Kr. 4gt. 17 - Kristiansand S.	SIGURD TVEDT Ur & Brilleoptikk Telefon 3427 - 4428 Kristiansand S.
SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå Holbergsgt. 15	 BOKHANDEL PAPIRHANDEL Kontormaskiner, Fyllepennservice Tlf. 2108 - 4109	Gjør Deres juleinnkjøp hos St. Olavs annonsører.

DRAMMEN

H. Kolderup

N. Storgate 12, Bragernes
Telefon 13 62 - Privat 36 48

1/2 Tyri Fabrikker Drammen

TYRILYS leveres i alle størrelser og typer

ATHØRESEN
ETABL. 1883

KOLONIALFORRETNING
Tlf. 2659

C. H. PEDERSENS EFTF.
Bakeri - Konditori og Kaffe

Haugesgt. 3. Tlf. 2863
Drammen

Hvis De ikke kan lese dette i 30 cm
avstand, bør De gå til øyene, for da
trenger De briller.

Optiker L. Eriksen A/S
Drammen.

FREDRIKSTAD

**FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK**

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning
Stanseartikler

Engeset & Larsen
MANUFAKTUR EN GROS - EN DETALJ
FREDRIKSTAD

HELENE ANDRESEN

Kjøtt- og pølsevarer

Fredrikstad

Tlf. 2031

ALT I GLASS,
porselen og stentøy.
En detalj

Kvalitets-varer
hos
kvalitets-firmaer

C. HANSEN
Trykkeri - Bokbinderi
Protokollverksted - Linjeranstalt
Fredrikstad

Fredrikstad Glassmagasin A/S

Etabl. 1869

HAMAR

KR. MOHN
Urmaker - Optiker
Hamar

Kolonial fra 1876

G. JENSEN

INNEH.: JØRGEN S. JENSEN
Selvbetjening fra 1952

JOHS. LIE
Kjøttforretning

Hamar

KNUTSTAD & HOLEN
FISK OG VILT
Hamar

M. GRAVDAHL
BOK OG PAPIRHANDEL
Tlf. 1900 - Hamar

**PIANOER - Småinstrumenter og
noter i godt utvalg
Kontorrekvisita
TORBJØRN TAALESENS EFTF.**
Tlf. 1412 - Hamar

CHR. PLATOU MUSTAD
Hamar

HAMAR FARVEHANDEL
Etablert 1865
Strandgaten — Tlf. 1134, 1862
Hamar

HUGO HOFFSTEN
Handelsgartneri og
Blomsterforretning
Hamar

Støkken^s Bokhandel A/s
HAMAR
Tlf. 1021 - 1856

OSKAR WIIK
Herreekvipering
Skotøy Reiseartikler
Strandgaten, Hamar

VESTBYEN KOLONIAL
Kr. Johansen
Tlf. 1339 - 1362
Hamar

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

TEKNISK HUSHJELP A/S

Citypassasjen, Oslo

Tlf. 33 51 00

Elektriske artikler og
installasjoner

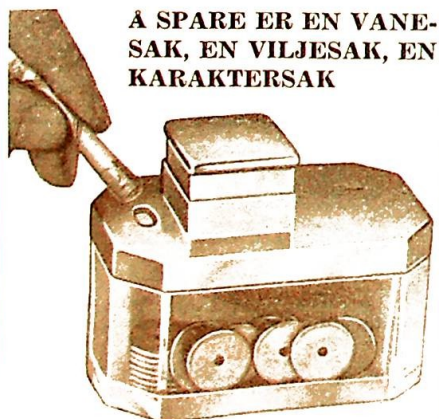

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« K L A R »

Fåes i banker over hele landet

Melitta

KAFFETRAKTER

gir bedre og drøyere kaffe
Riktig formaling sparer kaffe

Føres i ledende kaffe- og
kjøkkenutstørsforretninger

HERMAN H. RITTERS

ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo

Tlf. 42 34 66

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

ERLING MOE

god-fisk

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

ØKONOM Centralopvarmning

Inneh.: Trygve A. Engh

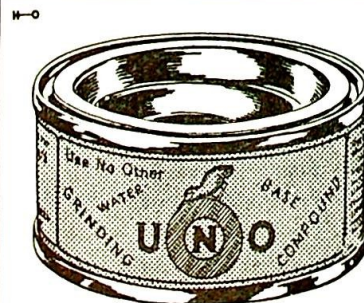
Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp
Varmtvann — Olje — Stoker
Fyring — Kjelerrep. — Ettersyn

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler